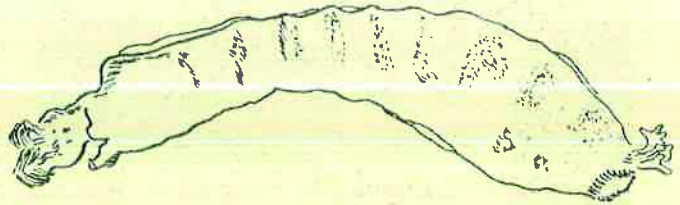

u vodi. Za vreme prolećnih meseci đerdapski brzaci prepuni su larvama golubačke mušice. Ribe koriste ovo izobilje a specijalno kečige. Možemo se s pravom zapitati: zašto se baš kečige najviše njima hrane?

Đerdap je bogat kečigama. Svoj svadbeni čin one obavljaju uglavnom u aprilu ili početkom maja. Iznurene aktom rasplodivanja one sa velikom proždrljivošću skupljaju hranu svojim surlastim usnim aparatom — naročito podešenim za skupljanje hrane sa dna vode. Baš u to vreme, u prolećnim mesecima, golubačka mušica nalazi se u svom larvenom stadiumu razvica. Pričvršćene u ogromnom broju za stene i grančice pale u vodu izvrsna su hrana gladnim kečigama. Tada ih one uništavaju o ogromnom broju — možda efikasnije nego ijedan bacač plamena.

Maja 1952 godine izvršena je analiza ishrane kečiga ulovljenih kod Donjeg Milanovca. Rezultat je bio veoma interesantan. Broj larvi u jednom želucu kečige kretao se od 5000—6000. Larve golubačke mušice činile su 81.8% od celokupne hrane ispitanih kečiga. Procenat Trichoptera, Tendipedi-

da i Amphipoda, koje su u ostalom delu Dunava glavna hrana kečigama, ovde je bio neznatan. Ništa rečitije ne govori koliki je značaj ovih riba na uništavanju golubačke mušice kao ovaj mali podatak dobijen na osnovu jedne analize.

Larva golubačke mušice (*Simulium columbeczense* F.)

Možda bi trebalo BARANOVLJEV predlog obnoviti i prihvatiti. Možda bi sprovođenju te zabrane na terenu trebalo posvetiti više pažnje, a ribarima preko njihovih organizacija objasniti značaj ove mere i njenu efikasnost. Ujedno ta zabrana lova za prolećnih meseci, kada pada i mrest kečiga, koristila bi uvećanju njenog podmlatka jer se već neracionalnim lovom ionako uništava.

D. Drecun, Stanica za ribarstvo NRCG, Titograd

Prva godišnjica Stanice za ribarstvo NRCG

Dugogodišnji san o potrebama jedne ribarske ustanove, za potrebe slatkovodnog ribarstva NR Crne Gore koja pretstavlja unosnu granu narodne privrede, napokon je ostvaren.

U nizu mjera donesenih u svrhu unapređenja slatkovodnog ribarstva u periodu nekoliko posljednjih godina, uslijedilo je i osnivanje jedne ovakve ustanove. Mjeseca januara prošle godine, Uredbom Vlade NRCG osnovana je Stanica za ribarstvo sa sjedištem u Titogradu.

Osnivanje jedne ovakve Ustanove bilo je nužno i neophodno. Dovoljno je napomenuti da se u okviru domena rada ove Stanice nalazi najveće jezero na Balkanu Skadarsko Jezero, koje ustvari i daje pečat slatkovodnom ribarstvu Crne Gore. Ogromno po svome prostranstvu, a još uvijek neproučeno, ovo jezero sa kompleksom problema traži hitno rješenje.

Ovih dana navršava se prva godišnjica postojanja ove Stanice.

Bez iskustva i tradicije, ogromne teškoće i prepreke bile su skopčane sa prvim počecima rada ove Ustanove. Pomanjkanje kadra, sredstva, opreme, prostorija i drugih neophodnih faktora karakteriše embrionalni razvoj Stanice.

Organizacione pripreme apsorbivale su prilično vremena ali ipak dale su povoljne rezultate, tako da Stanica danas raspolaže sa najosnovnijim potrebama u izvršenju svojih zadataka. U ovom kratkom razdoblju izgrađene su potrebne prostorije, opremljena je jedna manja laboratorija, podignuta je jedna pomoćna zgrada na obali Skadarskog jezera, pribavljena su najnužnija plovna

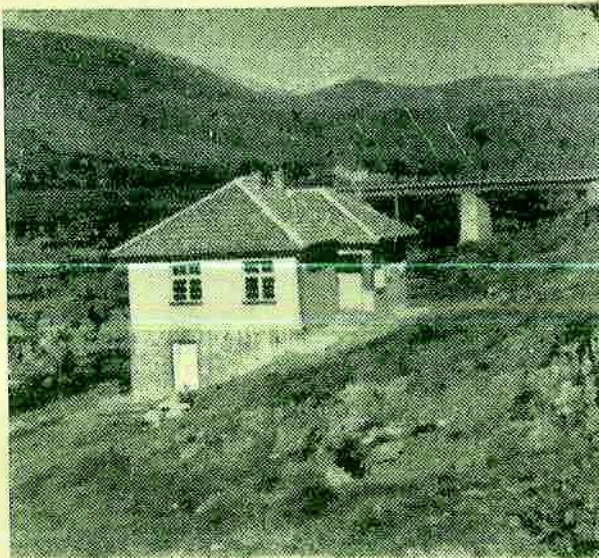
sredstva sa jednim manjim motornim čamcem za potrebe Skadarskog jezera i izvršena nabavka najpotrebnije ribarske opreme.

Postavljajući svoje osnovne zadatke u planu i programu svoga rada, Stanici se rukovodila da joj osnovna smjernica i lozinka u svome djelanju bude: proučavanje ribarstva kao privredne grane. Sa ovog stanovišta je izrađen program koji je chuhvatio sva ona goruća pitanja, koji su zahtijevali nužno rješenje u bliskoj perspektivi, bazirajući se na mogućnost sa kojima raspolaže.

Upoznavanje organske produkcije Skadarskog jezera, ušao je kao glavni zadatak ovog programa. Niz drugih pitanja koji su usko vezani sa iskorišćavanjem ribljeg bogatstva jezera, koje se iz godine u godinu sve više koristi i čiji prinosi danas iznose preko 60 kg. po hektaru, obuhvaćeni su ovim kompleksnim zadatkom.

Svi ostali zadaci, manje više proističu iz ovog osnovnog i okvirno su obuhvaćeni. Posmatranja koja se vrše u vezi migracije ribe, prirasta ribe, naročito krpa i ukljeve koje pretstavljaju dvije ekonomski najvažnije konzumne ribe Skadarskog jezera, ekologiju pojedinih vrsta, analizu lovina, produkciju ulova ribe, prikupljanje statističkih podataka obuhvaćeni su programom ovog zadatka.

Osim gore navedenih zadataka, Stanica je uzela aktivnog učešća u rješenju niza praktičnih pitanja, koji su neposredno vezani sa tehnikom ulova, preradom, trgovinom i manipulacijom ribe. Upotrebjeni ribarski alat na Skadarskom jezeru je u potpunosti neispitan. Proučavajući tipove upotreblje-

Zgrada stanice za ribarstvo na obali Morače
Foto: Drecun

nih alata, njihovu efikasnost i rentabilnost, omogućiće da se u najskorije vrijeme i na ovo jezero primijene modernija i efikasnija sredstva. Koliki konzervativizam vlada kod ribara, dovoljno je naglasiti da se konzervativna mreža još uvijek ne primenjuje na ovom našem najvećem ribolovnom kapacitetu.

U djelokrugu svoga programa Stanica je obuhvatila i visinske vode NR Crne Gore. Inventarizacija ribolovnih voda, poribljavanje, podizanje mrijestilišta i ribnjaka, nalazi se u sklopu opštih zadataka. Sva postojeća mrijestilišta na teritoriji Crne Gore nalaze se u sklopu Stanice. Proizvodnja pastrmskog mlađa i poribljavanje vrši se kadrom Stanice.

Mnoge preventivne mjere na Skadarskom jezeru i salmonidnim vodama predložene su od strane ove ustanove. Veći broj prijedloga u vezi mjera preventivnog karaktera, sistema iskorišćavanja i unapređenja ribolovnih voda su već usvojene i sprovode se u život.

Zdravko Taler, Institut za slatkovodno ribarstvo, Zagreb

POTREBA DA SE USKLADE INTERESI HIDROENERGETIKE SA INTERESIMA RIBARSTVA NA RIJECI KRKI U DALMACIJI

Prigodom izgradnje, odnosno izrade planova za veliku hidrocentralu na Neretvi kod Jablanice, proučen je odnos između velikih koristi, koje će davati vodena snaga Neretve, s jedne strane i šteta, koje nastaju ili će nastati za ostale grane privrede i ljudskog života s druge strane. Jasno je, da rezultati toga proučavanja nisu umanjili značenje zahvata kod Jablanice i da nisu poljuljali ekonomsko opravdanje toga zahvata. Među raznim granama privrede, koje su proučene, nalazi se i ribarstvo na Neretvi i njenim pritocima te na budućem Jablaničkom jezeru.

Analogni slučaj je sa krupnim hidroenergetskim zahvatima na rijeci Cetini. I tu je ribarstvo

Djelokrug rada je jako obiman i zahtijeva ogromne napore da bi se došlo do pojedinih rezultata. Veliku tehničku prepreku predstavlja ogromna površina Skadarskog jezera. Naročite teškoće u radu mladi kadar je imao u razradi metodike rada po pojedinim zadacima, koja kod nas još uvijek nije dovoljno razrađena, a u oskudici strane literature nijesu se mogla koristiti druga stečena iskustva. Nedostatak jednog biologa mnogo je otežao rad u pravilnom rešenju programa. Ali i pored svih teškoća, mladi kadar je prionuo na rad i uzeo da rešava mnoge zadatke.

Naročito vidnu ulogu treba Stanica da odigra u Desetogodišnjem programu unapređenja slatkovodnog ribarstva Crne Gore, gdje je predviđeno niz novih mjera a čiji glavni nosioc treba da bude ova Ustanova.

O rezultatima je još uvijek rano govoriti. Neosporni uspjesi su tu. Istraživačka djelatnost je tek u začetku. Mnogobrojne teškoće koje su nikle od formiranja i kroz sam proces djelovanja nijesu u potpunosti otklonjeni i u mnogome koče pravilan rad. Naročito ove poteškoće se osjećaju u vezi sa kadrom. Uzimajući u obzir da se postojeći kadar nalazi na putu razvoja i usavršavanja, daje nam nadu da će se u dogledno vrijeme i ovo pitanje riješiti sa uspjehom.

U traženju puta i metodike rada, Stanica je dobila priličnu pomoć od naših ribarskih ustanova a naročito od Instituta za slatkovodno ribarstvo NR Hrvatske i Ogledne Stanice za ribarstvo NR Srbije, koje su pružile svoju pomoć u vezi organizacije i izrade programa. Ova pomoć bila je dragocjena naročito po pojedinim pitanjima koji su tražili hitno rješenje, a koje Stanica nije mogla samostalno da riješi.

Prvi rezultati uljevaju nam vjeru, da će se u bliskoj perspektivi ostvariti davnašnji san na unapređenju slatkovodnog ribarstva-NR Crne Gore i dobiti odgovor na niz pitanja koji očekuju svoje rješenje.

i odnos novogradnje prema njemu uzet u obzir i u ekonomsku računicu. Tako je bilo a i sada je na mnogim ostalim vodama.

Međutim u slučaju rijeke Krke i planiranih hidroenergetskih zahvata ribarstvo do sada nije uzeto u obzir. Treba istaći, da prigodom dosadnjih radova na Krki, kao i prigodom stvaranja planova za buduće radove na ovoj rijeci, nije nikada pozvan ni saslušan nijedan ribarski stručnjak, ni naučni radnik po pitanjima ribarstva. To je po postojećim zakonskim propisima predviđeno, ali nije izvršeno.

U toku spora oko zaštite rijeke Krke, kao prirodne znamenitosti i rijetkosti nije došla do pra-